

**100105 – «Мейманканаларда жана туристтик комплекстерде тейлөөнү уюштуруу» адистиги үчүн**

**«Жаран таануу» дисциплинасы боюнча баалоо каражаттарынын фондусу (ФОС)**

| <b>Контролдук модулдук суроолор</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>Доклад темалары</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Тестирлөө</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>СӨИ темалары</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1. Жаран таануу илиминин предмети, максаты жана милдеттери.</p> <p>2. Коом система катары: анын түзүмү жана өзгөчөлүктөрү.</p> <p>3. Социалдык динамика: коомдун өнүгүүсүнүн факторлору жана механизмдери.</p> <p>4. Глобалдашуу процесси жана анын заманбап коомго тийгизген таасири.</p> <p>5. Инсандын маңызы: биологиялык жана социалдык факторлордун өз ара байланышы.</p> <p>6. Аң-сезим жана анын инсандын калыптанышындагы ролу.</p> <p>7. Ишмердүүлүк адамдын жашоо ыкмасы катары: структурасы жана түрлөрү.</p> <p>8. Таануу теориясы: чындык түшүнүгү жана анын критерийлери.</p> <p>9. Илимий билим жана анын мүнөздүү белгилери.</p> | <p>1. Жарандык коом жана укуктук мамлекеттин негиздери.</p> <p>2. Глобалдык чакырыктар жана ХХI кылымдын коркунучтары.</p> <p>3. Санариптик доордогу адамдын өзүн-өзү таануусу.</p> <p>4. Ийгиликтүү ишмердүүлүктүн психологиялык негиздери.</p> <p>5. Жасалма интеллект жана адамдык баалуулуктар.</p> <p>6. Илимий билимдин коомдук прогресстеги ролу.</p> <p>7. Кыргызстандын маданий мурастары жана алардын туризмдеги мааниси.</p> <p>8. Тейлөө чөйрөсүндөгү кесиптик этика жана этикет.</p> <p>9. Моралдык тандоо жана инсандын эркиндиги.</p> <p>10. Социалдык жоопкерчилик жана корпоративдик маданият.</p> <p>11. Маалыматтык коомдогу манипуляциянын ыкмалары жана андан коргонуу.</p> <p>12. Тармактык баарлашуунун маданияты жана тобокелдиктери.</p> <p>13. Маалыматтык коопсуздук жарандын укугу катары.</p> | <p>1. Жаран таануу дисциплинасынын негизги максаты эмне? (Жарандык позицияны калыптандыруу).</p> <p>2. Коомдун системалык мүнөзүн изилдеген илим? (Социалдык философия).</p> <p>3. Социалдык динамиканын негизги булагы? (Адам жана анын ишмердүүлүгү).</p> <p>4. Адамдын биологиялык жана социалдык өзгөчөлүктөрүнүн биримдиги эмне деп аталат? (Инсан).</p> <p>5. Чындыктын негизги критерийи кайсы? (Практика).</p> <p>6. Рухий маданияттын элементтерине эмне кирет? (Илим, искусство, дин).</p> <p>7. Моралдык нормаларды изилдөөчү илим? (Этика).</p> <p>8. Инсандын коомдогу социалдык орду эмне деп аталат? (Статус).</p> <p>9. Конфликттерди чечүүнүн конструктивдүү жолу? (Компромисс же сүйлөшүү).</p> | <p>1. Жерде жашоонун пайда болушунун негизги теориялары.</p> <p>2. Адамдын индивид, индивидуалдуулук жана инсан катары өнүгүүсү.</p> <p>3. Техникалык прогресстин заманбап коомдогу ролу.</p> <p>4. Материя жана анын касиеттери жөнүндө философиялык көз караштар.</p> <p>5. Социалдык структура: коомдун катмарларга бөлүнүшү.</p> <p>6. Инсандар аралык мамилелердин маданияты.</p> <p>7. Коомдук өнүгүүнүн критерийлери: прогресс жана регресс.</p> <p>8. Логикалык ой жүгүртүү жана анын чечим кабыл алуудагы мааниси.</p> <p>9. Жашоо жана өлүм: философиялык жана этикалык аспектилер.</p> <p>10. Ишеним жана илимдин өз ара байланышы.</p> <p>11. Заманбап адамдын жашоосундагы салттардын орду.</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>10. Рухий жашоо жана маданият: баалуулуктар жана идеалдар.</p> <p>11. Дин рухий маданияттын формасы катары: коомдогу функциялары.</p> <p>12. Этика жана моралдык нормалар: жоопкерчиликтүү жүрүм-турум.</p> <p>13. Социалдык психология: инсан жана топтун өз ара мамилеси.</p> <p>14. Социалдык статус жана ролдор: инсандын коомдогу орду.</p> <p>15. Топтордун классификациясы жана социалдык интеграция.</p> <p>16. Инсандар аралык конфликттер жана аларды чечүү жолдору.</p> <p>17. Маалыматтык коомдогу байланыш этикасы жана тармактык баарлашуу.</p> <p>18. Экономика илиминин предмети жана негизги маселелери.</p> <p>19. Рыноктук экономиканын механизмдери: баа жана атаандаштык.</p> <p>20. Суроо-талап жана сунуш мыйзамдары.</p> <p>21. Менчик түшүнүгү жана анын түрлөрү.</p> | <p>14. Рыноктук экономикадагы атаандаштыктын мааниси.</p> <p>15. Кыргызстанда кичи жана орто бизнести колдоо саясаты.</p> <p>16. Ишкердик этикасы жана меймандостук бизнеси.</p> <p>17. Банктык кызматтар жана финансылык сабаттуулук.</p> <p>18. Электрондук акча жана криптоактивдердин келечеги.</p> <p>19. Салыктар – мамлекеттин өнүгүүсүнүн негизи.</p> <p>20. Эл аралык туризм дүйнөлүк экономиканын сектору катары.</p> <p>21. Глобалдашуу шартында улуттук өзгөчөлүктү сактоо.</p> <p>22. Жаштардын арасындагы социалдык конфликттерди башкаруу.</p> <p>23. Үй-бүлө – коомдун негизги социалдык институту.</p> <p>24. Демократиялык мамлекеттеги адам укуктары жана эркиндиктери.</p> <p>25. Мейманкана бизнесиндеги инновациялык технологиялар.</p> <p>26. Социалдык психология: лидерлик жана топтук биримдик.</p> <p>27. Туризм экономикасынын экологиялык аспектилери.</p> <p>28. Жарандык демилгелерди ишке ашыруунун жолдору.</p> | <p>10. Экономика илиминин негизги суроосу? (Чектелген ресурстарды натыйжалуу пайдалануу).</p> <p>11. Суроо-талаптын көлөмү баага кандай көз каранды? (Тескери пропорционалдуу).</p> <p>12. Инфляциянын аныктамасы? (Акчанын баасызданышы жана баалардын жалпы өсүшү).</p> <p>13. Мамлекеттик бюджеттин негизги киреше булагы? (Салыктар).</p> <p>14. КР Улуттук банкынын негизги функциясы? (Улуттук валютанын туруктуулугун сактоо).</p> <p>15. Ички дүң продукт (ИДП) деген эмне? (Өлкө ичинде бир жылда өндүрүлгөн продукциянын баасы).</p> <p>16. "Мээнет" (ишкердик) факторунун кирешеси эмне? (Пайда).</p> <p>17. Дүйнөлүк экономикадагы экспорт деген эмне? (Товарларды чет өлкөгө сатуу).</p> <p>18. Жарандык демилге деген эмне? (Коомдук маселелерди чечүүгө багытталган өз алдынча аракет).</p> <p>19. Мейманкана кызматкерлеринин профессионалдык</p> | <p>12. Саясат жана анын жарандын жашоосуна тийгизген таасири.</p> <p>13. Кесиптик жолду тандоо жана өзүн-өзү ишке ашыруу.</p> <p>14. Маданият жана илимдин интеграциясы.</p> <p>15. Глобалдык экологиялык көйгөйлөр жана аларды чечүү жолдору.</p> <p>16. Этика, морал жана адептүүлүктүн негизги категориялары.</p> <p>17. Эркиндик жана жоопкерчилик түшүнүктөрүнүн анализи.</p> <p>18. Экономика илиминин өнүгүү этаптары.</p> <p>19. Микро жана макроэкономикалык көрсөткүчтөрдүн анализи.</p> <p>20. Кыргыз Республикасынын банк системасынын өзгөчөлүктөрү.</p> <p>21. Инфляция жана анын үй чарбаларына тийгизген таасири.</p> <p>22. Салыктардын түрлөрү жана салык салуу принциптерин салыштыруу.</p> <p>23. Мамлекеттик бюджеттин киреше жана чыгаша бөлүгүн талдоо.</p> <p>24. Дүйнөлүк рыноктогу Кыргызстандын орду.</p> <p>25. Соода балансы: экспорт жана импорттун анализи.</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>22. Ишкердик институту жана анын экономикадагы ролу.</p> <p>23. Фирманын экономикалык максаттары жана чыгымдардын түрлөрү.</p> <p>24. Финансы институттары жана банк системасынын түзүлүшү.</p> <p>25. КР Улуттук банкы жана анын акча-кредиттик саясаты.</p> <p>26. Инфляция: себептери, түрлөрү жана социалдык кесепеттери.</p> <p>27. Мамлекеттин экономикадагы ролу жана функциялары.</p> <p>28. Мамлекеттик бюджет жана салык салуу принциптери.</p> <p>29. Дүйнөлүк экономика жана эл аралык эмгек бөлүнүшү.</p> <p>30. Жарандык активдүүлүк жана демократиялык коомдун баалуулуктары</p> | <p>29. Эмгек рыногу жана жаштардын жумуштуулук маселеси.</p> <p>30. Тейлөө менеджментиндеги адам фактору</p> | <p>компетенциясына эмне кирет? (Тейлөө сапаты жана эффективдүүлүк).</p> <p>20. Эл аралык эмгек бөлүнүшү эмнеге негизделет? (Салыштырмалуу артыкчылыктарга).</p> <p>21. Социалдык институттун мисалы? (Мектеп, үй-бүлө).</p> <p>22. Маалыматтык коомдун башкы ресурсу? (Билим жана маалымат).</p> <p>23. Ишкердиктин негизги белгиси? (Тобокелдик жана пайда табуу).</p> <p>24. Рыноктук тең салмактуулук баасы качан түзүлөт? (Суроо-талап менен сунуш теңелгенде).</p> <p>25. Салык салуунун прогрессивдүү системасы деген эмне? (Киреше өскөн сайын салык ставкасынын өсүшү).</p> <p>26. Дефициттик бюджет деген эмне? (Чыгашалар кирешеден көп болгондо).</p> <p>27. Туризмдин экономикалык натыйжалуулугу эмне менен өлчөнөт? (Киреше жана жумушчу орундардын саны).</p> <p>28. Социалдык нормаларга эмнелер кирет? (Салттар, мыйзамдар, адеп-ахлак).</p> | <p>26. Мейманкана бизнесиндеги тейлөө сапатын баалоо методдору.</p> <p>27. Туристтик кызматтар рыногундагы атаандаштык.</p> <p>28. Жарандык коомдун институттарынын ишмердүүлүгүн изилдөө.</p> <p>29. Санариптик технологиялардын экономикалык эффективдүүлүгү.</p> <p>30. Тейлөө чөйрөсүндөгү кесиптик этиканын кодексин иштеп чыгуу</p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |                                                                                                                                                  |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  |  | 29. Глобалдашуунун терс кесепети? (Экологиялык кризис, теңсиздик).<br>30. Жаран таануу дисциплинасы кайсы циклга кирет? (Базалык кесиптик цикл). |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

### **«Жаран таануу» дисциплинасы боюнча баалоо структурасы:**

#### **1. Баллдык-рейтингдик система (Жалпы 100 балл):**

Колледждин талаптарына ылайык, студенттин билими төмөнкү компоненттер аркылуу бааланат:

- СӨИ (Студенттин өздүк иши): 24–40 балл.
- ТРК (Текущий рейтинг-контроль): 18–30 балл. Бул лекциялык жана практикалык сабактардагы активдүүлүк, оозеки жооптор үчүн берилет.
- МРК (Модулдук рейтинг-контроль): 18–30 балл. Семестр ичиндеги эки модулдук тестирлөөнүн же сурамжылоонун жыйынтыгы.
- Жыйынтыктоочу аттестация (Зачет): 10–20 балл.

#### **2. Баалоо шкаласы жана критерийлери**

Студенттин топтогон упайларына жараша төмөнкүдөй баалар коюлат:

- 86–100 балл («5» – эң жакшы): Студент материалды терең өздөштүрсө, теорияны практика менен байланыштыра алса жана тапшырмаларды өз убагында, тыкан аткарса коюлат.
- 76–85 балл («4» – жакшы): Материалды бекем билсе, мазмундуу баяндаса, бирок жасалгалоодо же айрым деталдарда анча чоң эмес кемчиликтер болсо коюлат.
- 60–75 балл («3» – канааттандырырлык): Негизги материалды гана билсе, бирок аныкталмаларда ката кетирсе же практикалык иштерди аткарууда кыйынчылыкка учураса коюлат.
- 0–59 балл («2» – начар): Программалык материалдын чоң бөлүгүн билбесе, маанилүү каталарга жол берсе.

### 3. Баалоонун формалары жана усулдары

«Жаран таануу» дисциплинасы боюнча баалоо төмөнкү иш-аракеттерди камтыйт:

- Оозеки сурамжылоо жана диалог: Практикалык сабактарда студенттерди суроо жана аудитория менен диалог жүргүзүү аркылуу ишке ашырылат.
- Модулдук текшерүү (Тестирлөө): «eBilim» системасы аркылуу же кагаз жүзүндө аралыктык жана контролдук тестирлөөлөр жүргүзүлөт.
- Практикалык иштер: Практикалык сабактардын материалдарын иштеп чыгуу, отчетторду түзүү жана салыштырма талдоо жүргүзүү.
- Өздүк иштер (СӨИ): Рефераттарды, презентацияларды жазуу (мисалы: «Медициналык этика», «Маалыматтык коопсуздук» ж.б. темаларда) жана аларды коргоо.

Студент доклад же өздүк иштин темаларын сунушталган варианттардын ичинен (мисалы, 1-30 темалар) тандоо укугуна ээ.

Бул структура «Жаран таануу» дисциплинасын окутуунун натыйжалуулугун жана студенттин кесиптик (ПК-5, ПК-6) жана жалпы илимий (ОК-1) компетенцияларын объективдүү баалоого мүмкүндүк берет